

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce V. M., zastoupeného Mgr. Zbyňkem Havlíkem, advokátem v Praze 6, Velflíkova 8, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2004, čj. OAM-2053/VL-20-06-2004, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 1. 2005, čj. 64 Az 121/2004 - 18,

t a k t o :

- I. **Kasační stížnost se zamítá.**
- II. **Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 7. 6. 2004, čj. OAM-2053/VL-20-06-2004, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 183/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě. Žalobu zdůvodnil tím, že žalovaný porušil řadu ustanovení správního řádu (konkrétně § 3, odst. 3, 4; § 32 odst. 1; § 46; § 47 odst. 1) a dále že porušil § 12 zákona o azylu. Žalobce sám má za to, že splnil všechny podmínky pro udělení azylu.

Krajský soud rozsudkem napadeným kasační stížností žalobu zamítl. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti či důkazy, které měly být provedeny k podpoře jeho tvrzení, že žalovaný objektivně nevyhodnotil pohnutky žalobce k podání žádosti o azyl. Samotné údaje uváděné žalobcem nemohou být podřazeny pod důvody pro udělení azylu; žalobce podmínky § 12 zákona o azylu nesplnil. Žalobce měl možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, případně navrhnout jejich doplnění. Žalovaný si opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Obsah správního spisu nenaznačuje, že by se žalovaný nezabýval žádostí žalobce odpovědně a svědomitě. Žalovaný vyhodnotil všechny zjištěné skutečnosti ve vzájemných souvislostech, a vyvodil z nich správný závěr.

Žalobce (dále též „stěžovatel“) brojil proti rozsudku krajského soudu včas podanou kasační stížností. Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že důvody kasační stížnosti spatřuje v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Žalovaný správní orgán, stejně jako soud, vycházel pouze ze skutečností uvedených stěžovatelem v žádosti o azyl a při následném pohovoru. Žalovaný se vůbec nezabýval možností udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, přestože užití tohoto ustanovení přichází v úvahu právě tehdy, není-li zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Možnost udělení azylu přichází v úvahu mimo jiné tehdy, pochází-li žadatel ze státu, který není možné považovat za bezpečnou zemi původu. Podle § 46 správního řádu musí být rozhodnutí správního orgánu v souladu se zákony a ostatními právními předpisy a vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Podle § 19 odst. 1 zákona o azylu je žalovaný oprávněn zjišťovat veškeré údaje potřebné pro vydání rozhodnutí ve věci azylu. Správní orgán je podle § 32 odst. 1 správního řádu povinen zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí, přitom není vázán jen návrhy účastníků. Krajský soud, který měl přezkoumat rozhodnutí žalovaného podle § 75 s. ř. s. se s důvody neudělení humanitárního azylu vůbec nepochyboval, přestože tak neučinil ani žalovaný, který tak učinit měl. Žalovaný rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. S odkazem k rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2004, sp. zn. 4 Azs 195/2004, žalovaný uvedl, že při zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu již nemůže rozhodovat o formách azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti za odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží,

a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti. Důvodnost kasační stížnosti samotné pak posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel namítá jednak vady řízení před správním orgánem, a to především nedostatek skutkových zjištění správním orgánem a nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], a dále nezákonnost, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Co do druhého stížního bodu je nutné zmínit, že věcně stěžovatel krajskému soudu vytýká, že se vůbec nevypořádal s důvody neudělení humanitárního azylu. V případě oprávněnosti této námitky by bylo rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné, a jedná se tak fakticky o důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Právě posledně uvedenou námitkou se pak musí Nejvyšší správní soud zabývat na prvním místě. Pouze v případě, shledá-li rozsudek krajského soudu přezkoumatelným, může se zabývat tvrzenými pochybeními žalovaného.

Rozhodnutí žalovaného obsahuje pouze výrok o tom, že se žádost o udělení azylu zamítá jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Takové rozhodnutí nelze považovat ani za rozhodnutí o odnětí azylu (neboť stěžovateli nebyl azyl, který by mu mohl být odňat, udělen), avšak ani za rozhodnutí o neudělení azylu. Za rozhodnutí o neudělení azylu totiž lze považovat pouze rozhodnutí, kterým Ministerstvo vnitra rozhodne o neudělení azylu pro nesplnění podmínek uvedených v ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu po věcném posouzení důvodů tvrzených žadatelem o azyl. V případech, kdy je vydáváno rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, správní orgán o udělení azylu nerozhoduje, tj. nezabývá se věcně důvody žádosti o azyl tvrzenými žadatelem, a to právě proto, že žadatel o azyl v takovém případě ani neuvádí důvody, které by mohly být po svém ověření podřazeny pod důvody, pro něž lze azyl podle § 12 zákona o azylu udělit. Zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné [§ 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu], znamená, že neproběhlo ani dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože neexistence těchto důvodů je podmínkou rozhodování podle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl) i podle § 13 zákona (sloučení rodiny), nemůže správní orgán tímto rozhodnutím vyslovit, že se azyl podle § 13 nebo podle § 14 neuděluje (srov. např. č. 244/2004 Sb. NSS).

Tato stížní námitka tedy není důvodná, a jak žalovaný správní orgán, tak krajský soud při shledání zjevné nedůvodnosti žádosti stěžovatele o azyl pominuly v případě stěžovatele důvody humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu zcela správně.

Stěžovatel dále krajskému soudu a žalovanému správnímu orgánu vytýkal, že vycházely pouze ze skutečností a podkladů sdělených samotným stěžovatelem

v žádosti a při následném pohovoru. Tato stížní námitka rovněž není důvodná. Správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu (a v návaznosti na něj případně § 13 a § 14 zákona o azylu) pouze tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Povinnost zjistit skutečný stav věci podle § 32 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení o žádosti o udělení azylu uvedl. To znamená, že žalovaný v dané věci nebyl povinen zjišťovat či hodnotit jiné skutečnosti než ty, které byly jako důvody žádosti o azyl uváděny stěžovatelem. Za situace, kdy stěžovatel žádné azylově relevantní důvody vůbec neuváděl, dovedl žalovaný správně, že jsou dány podmínky aplikace § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, aniž by měl povinnost sám existenci azylově relevantních důvodů vyhledávat.

Stěžovatel své námitky ve vztahu k napadenému rozhodnutí správního orgánu blíže nekonkretizuje a uvádí je v relativně obecné rovině. Nejvyšší správní soud nedospěl k závěru, že by napadené rozhodnutí správního orgánu bylo nepřezkoumatelné nebo že by rozsudek soudu byl nedostatečně odůvodněný.

Nejvyšší správní soud zhodnotil všechny stížní námitky jako nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. srpna 2005

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu